

Den 24. maj 2017

Referat af
42. møde i Rådet for Voksen- og Efteruddannelse (VEU-rådet)
onsdag den 26. april 2017

Mødet var indkaldt med følgende dagsorden:

1. Godkendelse af dagsorden
2. Meddelelser fra formanden
 - Høringer og udtalelser siden sidst
3. TEMA-drøftelse: Status og erfaringer med FVU
 - Voksnes svage basale færdigheder – hvad er udfordringerne, hvordan håndterer vi dem bedst? v/ Jakob Rathlev, Michael Andersen og Christina Laugesen, EVA.
 - Erfaringer fra projekt BASIS – et brancherettet informationsprojekt om almen undervisning v/Susan Møller, Råd om Undervisning og Uddannelse og Kirsten Floris, FlorisconsultSpørgsmål til oplægsholderne og drøftelse i VEU-rådet
4. Ansøgning fra Efteruddannelsesudvalget for Transporterhvervsets Uddannelser (TUR) om godkendelse af en fælles kompetencebeskrivelse: FBK 2242 Klargøring af og tunnelkørsel med togmateriel
5. Status for trepartsaftalens AMU her- og nu initiativer
6. Status for udmøntning af takstforhøjelser på AMU
7. Status for taksteftersynet på AMU
8. VEU-centrenes målopfyldelse af resultatkontrakterne for 2016
9. Status på www.efteruddannelse.dk
10. Eventuelt

Til stede: Kjeld Møller Pedersen (formand), Ejner K. Holst, Thomas Felland, Claus Eskesen, Per Paa-skesen, Charlotte Netterstrøm, Martin Liebing Madsen, Niels Henriksen, John Meinert Jacobsen, Rasmus Enemark, Tina Voldby, Jakob Krohn-Rasmussen, Ilkay Aztout, Lise Aaen, Kristine Wiberg Plougsgaard, Michael Kaas-Andersen, Helle Osmer Clausen, Mia Aistrup, Signe Tychsen Philip, Henrik Saxtorph og Anne Elkjær (sekretærer).

Fra Undervisningsministeriet: Lisbeth Bang Thorsen, Marlene L. Dueholm, Anna Raundahl, Lars Lindahl, Mette Lyshøj, Jens Krogstrup, Kasper Warrer, Jakob Lylloff Henriksen, Jesper Stæhr Mikkelsen, Benedicte Dahlberg.

Afbud fra: Per Hansen, Hanne Pontoppidan, Thomas Christensen, Jannik Bay, Niels Henning Holm Jørgensen, Gerda K. Thomassen, Martin Grønbæk Jensen, Pia Maul Andersen, Lone Folmer.

Formanden bød indledningsvist velkommen til Henrik Saxtorph, som ny sekretær, idet rådets hidtidige sekretær, Anne Elkjær, stopper pga. pensionering. Endvidere blev studentermedhjælp Benedicte Dahlberg budt velkommen som medreferent, ligesom formanden gjorde opmærksom på, at mødet ville blive lydoptaget til brug for referatsudarbejdelse, men at referatformen i øvrigt ikke vil blive ændret.

Ad 1. Godkendelse af dagsorden

Dagsordenen blev godkendt uden bemærkninger.

Ad 2. Meddelelser fra formanden

- Høringer og udtalelser siden sidst

Formanden henviste til det udsendte materiale.

Ad 3. TEMA-drøftelse: Status og erfaringer med FVU

- Voksnes svage basale færdigheder – hvad er udfordringerne, hvordan håndterer vi dem bedst? v/ Jakob Rathlev, Michael Andersen og Christina Laugesen, EVA.
- Erfaringer fra projekt BASIS – et brancherettet informationsprojekt om almen undervisning v/Susan Møller, Råd om Undervisning og Uddannelse og Kirsten Floris, Florisconsult
Spørgsmål til oplægsholderne og drøftelse i VEU-rådet

Formanden bød velkommen til oplægsholderne, hvis materiale er udsendt af rådets sekretariat i mail af 26.april 2017.

Oplægget fra **EVA** om voksnes svage basale færdigheder indeholdt følgende opmærksomhedspunkter:

- Aktiviteten er faldende på FVU.
- Elevgruppen består især af elever af ikke dansk herkomst. Mænd deltager i mindre omfang. Der er en sammenhæng mellem deltagere på FVU og svage læsere.
- Flertallet af virksomhederne (som omfatter både offentlige og private virksomheder) oplever ikke svage basale færdigheder som en udfordring, bl.a. fordi der er mange måder at håndtere det på fx ved at sætte medarbejderne til opgaver, der ikke kræver disse færdigheder. Kun 25 % af virksomhederne, der har et kendskab til FVU og har et opkvalificeringsbehov, betragter FVU som relevant. Kendskabet til FVU er dog lavt; 4 ud af 10 virksomheder har ikke hørt om FVU.
- Imidlertid har næsten hver anden virksomhed behov for at opkvalificere medarbejdernes IT færdigheder, og i den sammenhæng bliver de manglende basale færdigheder synlige.
- Det er en udfordring at få flere til at vælge FVU, så det bliver et målrettet tilbud og ikke understøttende danskundervisning for tosprogede.
- Løsninger kunne være en større undervisningsintegration mellem it-færdigheder og læsefærdigheder; tilbud herom skulle lettere kunne integreres i de erhvervsrettede uddannelses tilbud som AMU. Faglige organisationer kunne gå sammen om konkrete initiativer.

Oplægget vedrørende **Projekt BASIS** om ”Vejen til undervisning af medarbejdere med behov for læse-, skrive- og/eller regneundervisning” indeholdt følgende opmærksomhedspunkter:

- Projektet er gennemført af Transportens Udviklingsfond (TU) med det formål at fastholde de rutinerede, dygtige medarbejdere, hvor gennemsnitsalderen er meget høj.
- Alle 884 virksomheder, der er medlem af Arbejdsgiverforeningen for Transport og Logistik (ATL), er omfattet af projektet, men kommunikationen viste sig i praksis at være vanskelig, fordi mange ikke reagerede på en skriftlig henvendelse, formentlig fordi det er enkeltmandsvirksomheder uden en HR afdeling.
- Branchen forventer, at ca. halvdelen af deres medarbejdere har udfordringer med at læse, skrive og regne, hvilket har betydning ifm. at anvende tablets, pc'er og smartphones.
- Resultatet af projektet er information og rådgivning af ca. en ¼ del af virksomhederne og gennemførelse af 20 udviklingsprojekter.
- Erfaringer fra projektet:
 - Stor interesse for projektet, som blev modtaget positivt. Mange vognmænd mangler viden om relevante undervisningstilbud.
 - Stor interesse for it-løsninger, der kan anvendes til oplæsning.
 - Tilbud skal tilpasses den konkrete sammenhæng
- Forslag til drøftelse:
 - Hvordan kan tilbud om FVU og ordblindeundervisning (OBU) i højere grad målrettes virksomhederne? Det kan fx ske ved, at udbud af undervisningstilbud målrettes virksomhederne og kombineres med vejledning. Endvidere kan man arbejde med fælles vilkår for oprettelse af virksomhedsforlagt FVU.

Fra den efterfølgende drøftelse fremkom følgende synspunkter:

- Det er ikke virksomhedernes ansvar at sikre, at medarbejderne har stærke almene kompetencer som at skrive, læse og regne.
- Det er et samfundsproblem, når medarbejderne i virksomhederne har svage basale færdigheder i dansk, skrivning og regning, og derfor er det vigtigt, at virksomhederne forstår betydningen af, at deres medarbejdere har behov for opkvalificering, men det er også et fælles projekt, så overenskomstmidler kan bidrage til udmøntning af disse projekter, ligesom kompetencefonds midler kan anvendes, og LKV-projektet "Læsning og Kommunikation i Virksomhederne" kan inddrages.
- Det kræver samarbejde med lokale udbydere fx VUC'erne, ligesom FVU skal gøres lettere tilgængeligt på nettet. Endvidere kunne AMU- kurser omfatte længere forløb, så undervisning i de basale færdigheder kommer ind i en branchefaglig sammenhæng.
- VUC er i dag en dagskole, fordi ikke ret mange vil bruge deres fritid på at opkvalificere sig på det almene felt generelt. Der er brug for viden om, hvordan man får virksomhederne bedre motiveret til at gå ind i projekterne, fordi ikke alle virksomheder kan se nytteværdien i uddannelse.
- Det er en udfordring at sætte undervisning i de basale færdigheder i relation til det faglige gennem praksisnær undervisning. Relevansen skal synliggøres.
- Det er specielt de private (driftsoverenskomstparterne), der udbyder FVU til tosprogede.
- Basale IT-færdigheder er afgørende og fra PIAAC ved vi, at der er et sammenfald mellem svage læsere og svage og it-brugere. Det skal præciseres, hvorvidt det drejer sig om at kunne åbne en browser eller anvende brancherelateret software.
- En undervisningsmæssig kobling til erhvervsuddannelserne kunne være en mulighed.

Formanden takkede for de to oplæg. EVA illustrerer, at virksomhederne har en begrænset viden og brug af FVU systemet, mens Basic projektet viser, at man godt kan skabe en interesse herfor. Vi kommer tilbage til emnet med yderligere drøftelse, men afventer ekspertgruppen.

Formanden konstaterede, at der ikke enighed mellem de to sider, idet LO mener, at det er en samfundsopgave at løfte voksnes svage basale færdigheder, imedens DA mener, at det ikke er virksomhedernes ansvar.

Fremlæggelsen giver ikke anledning til en udtalelse til ministeren.

Ad 4. Ansøgning fra Efteruddannelsesudvalget for Transporterhvervets Uddannelser (TUR) om godkendelse af en fælles kompetencebeskrivelse: FBK 2242 Klargøring af og tunnelkørsel med togmateriel

Formanden henviste til det udsendte materiale og konstaterede, at rådet støtter en godkendelse af den ansøgte FKB 2242 Klargøring af og tunnelkørsel med togmateriel samt det foreslåede udbud.

Ad 5. Status for trepartsaftalens AMU her- og nu initiativer.

Formanden gav en kort orientering om, at status er i overensstemmelse med beslutningsgrundlaget og med perspektiver, som gør, at vi kan se frem til den mere sammenfattende statusbeskrivelse.

LO

Fremhævede, at arbejdsmarkedets parter har spillet ind med konstruktive input til overvejelserne om lempelse af kravet om 14 dages reel og faktisk beskæftigelse, før man kan modtage VEU-godtgørelse med henblik på at finde en løsning, som ikke er for restriktiv, og som mindsker mulighed for misbrug. Der afventes et revideret udspil fra ministeriet.

DA

Tilsluttede sig LO's bemærkning vedr. 14 dages problematikken.

Lovforslaget om 7,4 timers reglen blev kommenteret. Det fremgår ikke tydeligt, om den oprindelige problematik bliver løst for de virksomheder, der ligger langt væk fra skolerne, så kursusdeltagelse kan tilrettelægges mere praktisk med hensyn til transporttid til kursussted og produktionsopretholdelse. Det kræver, at godtgørelse kan ske ud over de 7,4 timer.

Formanden: Min tolkning er, at det er en bemyndigelse, der kan anvendes.

Kasper Warrer oplyste, at det er en afvejning i forhold til, om man kan få godtgørelse for flere timer, end man ellers skulle have arbejdet den pågældende dag, og at en ændring i loven om 7,4 timers reglen vil være en ændring ud over de rammer, der blev aftalt. Lovforslaget er fremsat.

Formanden lukkede debatten ved at sige, at problemet er noteret, og at arbejdet nu er sat i gang.

Ad 6. Status for udmøntning af takstforhøjelser på AMU

Kasper Warrer redegjorde for takstforhøjelserne med baggrund i en på mødet uddelt oversigt over udmøntningen af de 30 mio. jf. trepartsaftalen, idet der er indgået en aftale med DA og LO om den konkrete udmøntning.

Der er tre store indsats, hvoraf to af dem er en målrettet indsats mod områder, hvor takstanalysen har vist, at takstforhøjelsen havde forbedret det økonomiske grundlag for uddannelserne, især hvad angår takstgruppe 3, og tre af de syv familiegrupper, som videreføres permanent.

Den tredje indsats er en videreførelse og forbedring af de økonomiske vilkår for at gennemføre virksomhedsforlagt undervisning med den samme takst både for undervisningsafholdelse på skole og i en virksomhed.

Der er tale om en opfølgning på nogle midlertidige takstforhøjelser med forskellig udløbstid, senest i 2018. Der er derfor aftalt nogle etårige initiativer i 2018 for at sikre en mere jævn udvikling i takstgruppe 3. De etårige initiativer omfatter de resterende 4 familiegrupper, tillægstakst til AMU på alle tidspunkter, der videreføres i 2018 for så i 2019 at gå tilbage til det oprindelige takstgruppeniveau. Hertil kommer også en etårig nedsættelse af deltagerbetaling på teknisk-faglige og merkantile kurser i 2018. Aftalen offentliggøres på ministeriets hjemmeside torsdag den 27. april 2017.

Formanden pointerede, at det er et varigt løft på 30 mio. kr., hvor takstgruppe 3 netop var et opmærksomhedspunkt.

DA

Tilførslen af de 30 mio. er væsentligt mindre end den finansiering, der udløber i 2018. DA havde gerne set, at man havde fundet de 25 mio. til den ordning, der giver folk med en videregående uddannelse mulighed for at deltage på amu-kurser uden deltagerbetaling. En betalingsforskel forårsaget af medarbejdernes forskellige uddannelser kan i praksis medføre, at hele kursusaktiviteten fravælges netop pga. forskelsbehandlingen. DA frygter, at det få konsekvenser for AMU og derfor skal det løses.

Repræsentanten fra Danske Erhvervsskoler og Gymnasier tilsluttede sig DA's bemærkninger og kvitterede for takstforhøjelsen, som kan stimulere muligheden for at flytte flere kursusaktiviteter ud på virksomhederne.

LO

LO er tilfreds med den aftale, der er indgået om udmøntning af de 30 mio. kr., hvor hovedparten af midlerne i 2018 og alle midlerne fra 2019 og frem anvendes til at forhøje de takster, hvor taksteftersynet har vist, at der er størst underskud. Enig med DA i, at man fremadrettet bør drøfte mulige forslag, der kan øge efterspørgslen efter AMU, og ser frem til at løse problemet med skolernes driftsunderskud på AMU i fællesskab.

Formanden konstaterede, at en aftale var indgået, og at den bliver offentliggjort.

Ad 7. Status for taksteftersynet på AMU

Formanden: Notatet er ikke ændret i forhold til versionen fra december 2016, idet takstanalysen ikke med fordel kan differentieres yderligere. Beregning af underskud og overskud for AMU beregnes på baggrund af undervisningstaxameteret og ikke bygnings- og fællestaxameteret.

Kasper Warrer bekræftede, at dette er versionen, der offentliggøres.

LO

Det er voldsomt, at 2/3 af institutionerne har økonomisk underskud på driften af AMU. For at udbud af kurser i AMU skal kunne hænge sammen økonomisk, så skal skolerne tjene penge på andre uddannelsesområder for at kunne sikre et tilstrækkeligt udbud. Skolerne skal så hente ind på gyngerne, hvad der sættes til på karrusellerne, og det, man kan udtrække af takstanalysen, er, at taksterne ikke slår til i forhold til omkostningerne. Vi er nødt til snart at se på økonomien igen for at sikre AMU-systemet fremadrettet.

Repræsentanten fra Danske Erhvervsskoler og Gymnasier: Det er ikke de samme institutioner, der giver overskud fra år til år. Der er således ikke tale om, at nogle institutioner har fundet *måden* at drive AMU-kurser på. Der er i højere grad tale om, at det er et tilfælde, eller at omkostninger på nogle områder er ikke blevet konteret ud på specifikke konti. Vi vil fortsat gerne se på, hvordan kontering i forhold til formål sker på skolerne, men det er et stort arbejde, så der skal være et behov for det.

Kasper Warrer advarede mod en konteringsanalyse på enkelte skoler, da et evt. indkøbssamarbejde mellem skolernes afdelinger med en skiftevis kontering mellem afdelingerne ikke vil blive afdækket. Samtidig er antallet af kurser så stort, at den forslåede konteringsanalyse ikke vil give et dækkende billede af området og dermed mangle repræsentativitet.

DA

Notatet viser, at der er et begrænset økonomisk incitament til at udbyde kurser, men analysen går ikke tilstrækkeligt i dybden til at vise, hvordan incitamentstrukturens sammenhæng er for forskellige kursustyper. Det vil forhåbentligt blive belyst af ekspertgruppen eller af ministeriet til brug for de kommende trepartsdrøftelser om, hvordan fremtidens veu-system skal se ud. Udbud af AMU-kurser skal være en god business-case.

Der var enighed blandt mødets deltagere om, at VEU-rådet bør fremsætte en fællesudtalelse til ministeren om, at der er behov for en bæredygtig økonomi, da de takster, der er afsat til de enkelte områder, ikke slår til.

Formanden konkluderede, at rådet udarbejder en udtalelse til ministeren på baggrund af takstanalysen med et indhold, som LO har skitseret. Der er et underskud ift. den finansiering, der er til rådighed, og det ser rådet på med bekymring. Udtalelsen udarbejdes af forretningsudvalget med konsultation i LO's og DA's bagland.

Formanden afsluttede punktet med at takke for analysen.

Ad 8. VEU-centrenes målopfyldelse af resultatkontrakterne for 2016

Formanden: Her foreligger et notat. Vi skal huske, at det er det første år af en toårig kontraktperiode, og at der er en rigtig pæn målopfyldelse med oplysning om, hvordan bonussen bliver omfordelt.

Lisbeth Bang Thorsen: VEU-centrene har en rigtig høj målopfyldelsesgrad for 2016, herunder har seks VEU-centre en målopfyldelse på 100 pct., hvilket betyder, at samtlige bonusmidler for første gang er blevet uddelt. I forbindelse med kontrakterne for 2016-2017 blev der gennemført nogle justeringer af kontraktmodellen, så VEU-centrene modsat tidligere nu også får delvis point for delvis opfyldelse af målene. Vi har lavet en opgørelse over, hvordan udbetalingen ville have været, hvis modellen ikke var blevet ændret, og den opgørelse viser også en stigning.

DA

Målopfyldelsen er så stor, at der må lægges vægt på noget andet end det, DA lægger vægt på. Når vi taler med virksomhederne om VEU centrene, så er meldingen typisk, at det var bedre før, hvor de havde en dialog med skolerne.

Repræsentanten fra Danske Erhvervsskoler og Gymnasier:

Det er skolernes konsulenter, der kontakter virksomhederne, som på den baggrund sender medarbejdere på efteruddannelse. Det gælder for 45 % af de virksomheder, der er blevet besøgt. Det er den personlige kontakt til virksomhederne, som fører aktivitet med sig. Det koster penge og ressourcer, men det er det, der skal til for at skabe øget aktivitet.

Ad 9. Status på www.efteruddannelse.dk

Formanden: Der foreligger et notat med beskrivelse af status. Den første fase, som vi har omtalt som ”efteruddannelse light”, er blevet rettet hurtigt, og dermed er vi klar til at gå videre med projektleverance 2. Hotlinen, som vi gennemgik på sidste møde, og som der er udbredt tilfredshed med, har ca. 200 henvendelse om ugen, så det er blevet bedre at bruge systemet, selv om det ikke er perfekt.

Jesper Stæhr Mikkelsen: Fokus i disse uger er på at sikre, at systemet efter ”efteruddannelse light” virker ude på virksomhederne og skolerne. Ministeriet afholder pt. informationsmøder rundt omkring i DK. Den videre projektleverance er så småt startet op med afklaringer og prototyper.

DA.

Virksomhedernes hjemtagelse af VEU-godtgørelse er faldet, og det hænger ikke sammen med aktiviteten. Det kan skyldes, at brugerne tror, at et hak ud for ”veu godtgørelse” er tilstrækkeligt, så der ikke også skal søges om veu godtgørelse. Kunne dette ikke ændres?

LO

Hvornår kan leverance 2 afleveres?

Jesper Stæhr Mikkelsen: Der er ikke på nuværende tidspunkt fastsat en dato for leverance 2. Det indgår i overvejelserne, i hvor høj grad tilmelding til kurser og ansøgning om veu-godtgørelse kan samles i én samtidig proces.

Formand: Ekspertudvalgets rapport skal afleveres i slutningen af maj, hvorefter det videre forløb er op til trepartsforhandlingerne

Ad 10. Eventuelt

Formanden: Det er en særlig dag, fordi vi siger farvel til Anne Elkjær, som rådets mangeårige sekretær, der er den, der får hverdagen til at fungere. Opgaven er usynlig for rådet, men helt afgørende for dets funktion. Anne har varetaget opgaven på fortrinlig vis på sin behagelige og professionelle facon. Vi har arbejdet sammen siden 1999, og vi har til gode at have skældt hinanden ud. Det er i virkeligheden utroligt fattigt blot at sige farvel på denne måde. Men jeg vil sige dig tak for din indsats for at få rådsarbejdet til at fungere.

Ejnar K. Holst: Vi har meget stor respekt for dig og for det fantastiske arbejde, du har udført. Og så er du et forfærdeligt rart menneske, som man ikke kan komme op at skændes med. Vi er dig alle meget taknemmelig. Du har fortjent dit otium med gode år i den tredje alder. Tusind tak for din mangeårige og uvurderlige indsats som sekretær for rådet.

Mødet applauderede.

Anne Elkjær:

Alt dette havde jo ikke kunnet lade sig gøre uden et gemytligt og hyggeligt råd at være sammen med. Og rådet har jeg arbejdet med i 23 år. 40 år med veu, det har været et stort privilegium at arbejde med disse uddannelser.

Tak til rådet, forretningsudvalget og formanden.